

به نام آن که جان را فکرت آموخت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی

شناسنامه درس بالینی *Course Syllabus*

شماره درس: ۵۸۵۵۴۵

عنوان کارآموزی: کارآموزی ارتقای سلامت و سبک زندگی سالم

تعداد واحد: ۱ واحد کارآموزی (۵۱ ساعت کارآموزی)

نیمسال تحصیلی: دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۰

دروس پیش نیاز: نظریه ها، الگوهای پرستاری سلامت جامعه و کاربرد آنها

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): ترم دوکارشناسی ارشد پرستاری سلامت جامعه

محل کارآموزی: مرکز بهداشت استان و مراکز ارائه خدمات جامع سلامت

زمان کارآموزی: شنبه تا پنجشنبه

مسئول درس: دکتر ماهرخ کشوری

زمان حضور در دفتر کار: روزهای شنبه و دوشنبه ۱۶-۱۴

شماره تماس: ۰۳۱-۳۷۹۲۷۵۶۳

Email: keshvari@med.mui.ac.ir

اساتید درس: دکتر ماهرخ کشوری - دکتر عاطفه افشاری

مقدمه:

سبک زندگی، فعالیت های عادی و معمول روزانه ای است که افراد آن ها را در زندگی خود بکار می بندند. افراد با انتخاب سبک زندگی برای حفظ و ارتقای سلامت خود و پیشگیری از بیماری ها اقدامات و فعالیت هایی (از قبیل رعایت رژیم غذایی مناسب، خواب و فعالیت، ورزش، کنترل وزن بدن، عدم مصرف سیگار و الکل و ایمن سازی در مقابل بیماری ها) را انجام می دهند و این فعالیت ها بر روی سلامت آنها تأثیر می گذارند.

انجام رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت یکی از بهترین راه هایی است که مردم توسط آن می توانند سلامت خود را حفظ و کنترل نمایند. رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت یکی از معیارهای عمده تعیین کننده سلامت می باشد که به عنوان عامل زمینه ای در عدم ابتلا به بسیاری از بیماری ها شناخته شده است و ارتقاء سلامت و پیشگیری از بیماری ها مستقیماً با این رفتارها در ارتباط می باشد. سلامت مستلزم ارتقای سبک زندگی بهداشتی است و اهمیت سبک زندگی بیشتر از آن جهت است که روی کیفیت زندگی و پیشگیری از بیماری ها مؤثر می باشد.

هدف کلی:

توانمندسازی دانشجویان در طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه ارتقاء سلامت برای یک جمعیت ویژه بر اساس یکی از الگوهای ارتقاء سلامت

اهداف رفتاری:

از فراگیران انتظار می رود که در پایان دوره قادر به انجام موارد زیر باشند:

- ارزیابی نیازهای مرتبط با سلامت (تحلیل اولیه داده ها و تشخیص اولویت بندی مشکلات)
- تهیه محتوای مناسب با توجه به مشکلات و تدوین برنامه ارتقاء سلامت
- ظرفیت سازی برای برنامه ریزی و اجرای برنامه
- تحلیل یافته ها و ارزشیابی نتایج

روش تدریس (شیوه ها و رویکردهای آموزش بالینی، ملزومات مورد نیاز تدریس بالینی):

کارآموزی با رویکرد دانشجوی محور و مشارکت فعال دانشجو انجام خواهد گردید. دانشجویان با حضور در عرصه جامعه (مراکز ارائه خدمات جامع سلامت)، تحت نظر استاد با بهره گیری از روش حل مسئله، به ارزیابی وضعیت سلامتی گروه های مختلف جامعه پرداخته و اقدام به شناسایی و الویت بندی مشکلات خواهند نمود. سپس با توجه به یکی از الگوهای مناسب ارتقاء سلامت، نسبت به طراحی، اجرای و ارزشیابی یک برنامه ارتقاء سلامت برای جمعیت مورد نظر مبادرت خواهند نمود.

ملزومات مورد نیاز تدریس بالینی :

دسترسی دانشجویان به سامانه سیب و اطلاعات لازم موجود در پرونده خانواده های تحت پوشش، اجازه برقراری ارتباط با خانواده ها و جامعه تحت پوشش مراکز ارائه خدمات.

مشارکت واحدهای مختلف مراکز ارائه خدمات جامع سلامت با دانشجویان در جهت طراحی، اجرا و پیشبرد برنامه.

فعالیت‌های فراگیران:

روز	مراحل بکارگیری الگو (اهداف رفتاری مورد انتظار)	فعالیت مورد انتظار	نمره	ملاحظات
اول	تهیه فرم های بررسی سلامت و نیاز سنجی سلامت (ارزیابی نیازها) (Need Assessment): قدم اول برنامه ریزی در برنامه های ارتقای سلامت	آشنایی با خصوصیات جامعه	۲ نمره	
		انجام مشاوره و تحقیقات برای شناسایی طیف وسیعی از مسایل مربوط با نیازهای سلامت		
		جمع آوری اطلاعات در مورد مسایل و نیازها.		
		تجزیه و تحلیل اطلاعات و قضاوت در مورد مسایل اولویت دار		
دوم تا چهارم	تحلیل اولیه داده ها و تشخیص و اولویت بندی مشکلات (تعریف مشکل یا مساله)	تحلیل داده های آماری و پژوهش های علمی انجام گرفته	۳ نمره	
		تجزیه و تحلیل نیازهای مرتبط با سلامت موجود در جامعه و منطبق با اطلاعات دموگرافیک (جغرافیایی) و اپیدمیولوژی (جمعیت شناسی)		
		توجیه اولویت دار بودن مشکل در سطح جامعه		
		تشریح پیامدهای بی توجهی به این مشکل		
		تدوین تشخیصهای پرستاری مبتنی بر تجزیه و تحلیل داده ها		
		تعیین مشکلات / نیازهای مرتبط با سلامت جمعیت در معرض خطر با استفاده از ارزیابی جامعه		
		فهرست نمودن مشکلات و الویت بندی آنها		
پنجم	تهیه محتوای مناسب با توجه به مشکلات و تدوین برنامه ارتقاء سلامت (ارائه راه حل های عمومی برای حل مشکل اولویت دار (طراحی اولیه برنامه و نهایی کردن برنامه با استفاده از نظرات صاحب نظران و اهل فن در مورد موضوع برنامه)	استفاده از نظریه ها و مدل های مداخله ای مرتبط با سلامت	۲ نمره	
		مشاوره با صاحب نظران بومی و محلی		
		ارائه راه حل های اجرایی برای برنامه ریزی جهت رفع مشکل موجود و ارتقای سلامت جامعه		
		ارائه راه حل های منطبق با یک سیستم برنامه محور		
		تدوین یک برنامه اجرایی مناسب و پایدار		
		تعیین جدول زمان بندی برای دستیابی به نتایج		
ششم تا نهم	ظرفیت سازی برای برنامه ریزی و اجراء برنامه	ظرفیت سازی های لازم از لحاظ مالی و امکاناتی در سطح جامعه برای اجرای برنامه	۵ نمره	
		تخمین منابع موجود برای اجرای برنامه شامل منابع مالی و نیروی انسانی و امکانات مورد نیاز به طور دقیق		
		توجه ویژه به مساله آموزش جامعه و توسعه زیر ساخت های موجود در جامعه برای رفع مشکل شناسایی شده،		

		توجه به ایجاد فرصت های جدید در فضای عمومی و سیاسی جامعه برای اجرای بهینه تر فعالیت های اجرایی برنامه		
		آموزش (Education)		
		بسیج اطلاع رسانی (Campaign)		
		جلب حمایت همه جانبه (Advocacy)		
	۵نمره	ارزشیابی برنامه شامل ارزشیابی فرآیند، اثر و نتیجه بطور کامل، دقیق و مستمر در طول اجرای برنامه تعیین میزان حصول به نتایج و دستاوردهای یک برنامه (یعنی آنچه که قرار بود حاصل شود) شناسایی محدودیت ها (یعنی آنچه که مانع حصول دستاوردهای مورد انتظار بوده) ارزشیابی میزان تغییرات در سواد و مهارت های سلامت، فعالیت های تاثیرگذار برنامه بر روابط اجتماعی و تغییرات ناشی از برنامه بر سیاست های عمومی جامعه که منجر به تغییرات محیطی در جامعه شده	تحلیل یافته ها و ارزشیابی نتایج (ارزشیابی دستاوردها (در نظر گرفته شده و موارد ناخواسته)	در طول دوره و روز دهم
	۳نمره	اعلام نتایج حاصل از برنامه جهت اطلاع صاحب نظران و دست اندرکاران اعلام دلیل عدم دستیابی به نتایج مطلوب در صورت عدم موفقیت	ارائه گزارش	

نحوه ارزشیابی دانشجوی و بارم مربوط به هر ارزشیابی (فرم ارزشیابی):
عمومی (مطابق با لاگ بوک):

- حضور بموقع و شرکت فعالانه در انجام وظایف ۱۰٪:

اختصاصی (مطابق با لاگ بوک):

- انجام مراحل مختلف برنامه (ارزیابی، تجزیه و تحلیل، ...) ۵۰٪
- ارائه گزارش کتبی منطبق با الگوی منتخب ۴۰٪
- ارائه گزارش شفاهی بصورت ژورنال کلاب/سمینار آموزشی ۱۰٪

سیاستها و قوانین دوره:

- ساعت آغاز و پایان کارورزی طبق ضوابط مراکز ارائه خدمات جامع تعیین میشود.
- دانشجوی موظف است همانند سایر کارکنان مرکز، در محل کارآموزی حضور یابد.
- در صورت تأخیر یا تعجیل دانشجوی بیش از ۲ ساعت در ماه، یک روز به کارآموزی وی اضافه میگردد.
- محاسبه ساعات کاری و تأخیر و تعجیل دانشجوی بر اساس فرم حضور و غیاب توسط مسئول امور اداری یا دانشجویی مرکز کنترل میگردد.
- کلیه فعالیتهای دانشجوی در بخش باید زیر نظر استاد صورت گیرد.
- در مرکز، استفاده از هر گونه پوشش غیر حرفه ای ممنوع است.
- رعایت پوشش و اخلاق حرفه ای در محیط کارآموزی الزامی است.

References:

1. Butler, J.T. Principles of health education and health promotion, Wadsworth, last edition\
2. Naidoo, J. Wills J. Health promotion, Balliere Tindall, last edition
3. International public health, M H Merson, R E Balck, A J M H Merson, R E Balck, A J Mills, Jones and Bartlett, Last Edition.
4. Seedhouse D., Health: The foundation for achievement. (Last Edition). John Wiley and sons. LTD. Last Edition.
5. Katz L. Pabordy A. and Doughins J. Pronin Health: Knowledge and Practice, (Last Edition), The Open University, Last Edition
6. Stanhope, M Lancaster, J. Foundations of Nursing in the community, Mosby, Last Edition
7. Merson, M H Balack, R E Mills, A J International public health, Jones and Bartlett, (Last Edition)
8. Theory at a Glance, A guide for health promotion practice, last edition
9. Health promotion programs from theory to practice. Carl I Fertman, Diane D Allensworth, (Last Edition)
10. Health promotion: Global principles and practice. Rachael Dixey (last edition)
11. Training manual for the healthy city program, World Health Organization (regional office for the Eastern Mediterranean)
12. Unequal, Unfair, Ineffective and Inefficient Gender Inequity in Health: Why it exists and how we can change it, Karolinska Institute.
13. <http://www.who.int/gender/documents/fact/en/index.html>
14. A Conceptual Framework for Action on the Social Determinants of Health, World Health Organization Geneva.

۱. واژه نامه ارتقاء سلامت محمد پور اسلامی و همکاران، آخرین چاپ
۲. الگوهای مطالعه رفتار در آموزش بهداشت، داوود شجاعی زاده، آخرین چاپ
۳. برقراری ارتباط برای سلامت و تغییر رفتار، محمد پور اسلامی، آخرین چاپ
۴. مبانی و کاربرد تکنولوژی آموزشی، احمد قدوسیان و همکاران، آخرین چاپ
۵. مجموعه گزارشات فنی پنجمین اجلاس جهانی ارتقاء سلامت، مکزیک، محمد پور اسلامی، آخرین چاپ
۶. مبانی ارتقای سلامت، دکتر طاهره دهداری و همکاران، آخرین چاپ
۷. از آموزش سلامت تا سلامت، دکتر شهرام رفیعی، آخرین چاپ

Online Data Bases:

اهداف رفتاری مورد انتظار در مرکز ارائه خدمات جامع سلامت

اهداف رفتاری	تاریخ
تهیه فرم های بررسی سلامت و نیاز سنجی سلامت	روز اول
تحلیل اولیه داده ها و تشخیص و اولویت بندی مشکلات	روز دوم - چهارم
تهیه محتوای مناسب با توجه به مشکلات و تدوین برنامه ارتقاء سلامت	روز پنجم
ظرفیت سازی برای برنامه ریزی و اجراء برنامه	روز ششم تا نهم
تحلیل یافته ها و ارزشیابی نتایج	طول دوره و روز دهم

موفق باشید